

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 152.

CHICAGO, ILL., PETEK, 26. SEPTEMBRA — FRIDAY, SEPTEMBER, 26, 1924.

LETNIK XXXIII.

Kardinal Bourne o angleški delavski stranki.

ANGLEŠKI LABORITI, KI SO PRAVKAR NA VLADI SO KONSTRUKTIVNI IN NE RAZDIRAJO, KAKOR SOCIALISTI DRUGIH DEŽEL.

(Za A. S. in Ed. piše Rev. L. Kuhar.)

Sedaj ko je kardinal Bourne v obliki važnega intervjuja oficijelno podal svoje stališče napram angleški Labour stranki ter definiral razmerje med katolicizmom in angleškim socializmom, nam bo seveda mnogo lažje prvo Labour ministrstvo o zgodovini Vel. Britanije soditi. Dosedaj so osebno katoliški opazovalci na kontinentu gledali z silno boječimi očmi preko kanala ter se povpraševali, kaj bo s krščanstvom ako v mejah britanskega imperija zavladava Marksov materializem in filozofija razrednega boja. Vsled zelo pogubne vzgoje, ki jo večina ljudi dobiva dandanes v časopisju, smo se navadili kritizirati ime stranke in samo ime že zadostuje, da cel njen program ali popolnoma zavrnemo ali sprejmemo, brez da bi si dali časa, da bi programe preštudirali in njih vrednost objektivno presodili. Tako daleč smo prišli v tem suženjstvu, da v javnosti, strankinim predsodkom na ljubo, to napadamo, kar v svojem srcu na političnem nasprotniku ali o njegovem delovanju odobravamo. Akoravno je politično življenje v Angliji fundamentalno različno od stranke razsekanega kontinenta, vendar so se tudi katoličani v Angliji držali zelo rezervirano napram Labour vladi, več ali manj zadrževali svoje mnenje ali pa previdno stopali okoli in okrog kot v slovenskem pregovoru dela mačka, ki se ji ljubi vroče mlečne kaše.

7 mesecev Labour vlade je pokazalo, da angleški socializem ni podiral, kot je podiral in rušil v Rusiji, Nemčiji, Avstriji in Ogerski, ki so mu padle v roke po vojski. V glavnem je delal dobro. Na znotraj se je pogumno lotil teških socialnih in gospodarskih problemov, ki oblegajo povojno Vel. Britanijo, prinesel nekaj dobrodošliih novih idej, neomadeževano ime in veliko dobre, poštene dobre volje v angleško politiko. Na zunaj je delal izvrstno ter vsa pričakovanja razočaral. Spričo teh faktov, in morebiti spričo za nas iz kontinenta nepojmljivih dejstev, da se v socialističnem ministrstvu sodijo skozi in skozi globoko-vernimi možje, med njimi izvrsten katolik Wheatly, minister za socialno skrbstvo, spričo tega pravim, se je tudi katoliška cerkev v Angliji čutila obvezano, da zavrne ostracizem s katerim je katoliški del Anglije pod vplivom starih predsodkov zrl na nove može na vladnih foteljih.

Kardinalova beseda je atmosfero razčistila. "Jaz ne vidim nobenega vzroka, zakaj bi dober katolik ne smel pripadati Labour stranki, ako ga njegovo prepričanje vleče tja. Nasprotno! Labour stranka se skoroda strinja z krščanskim socialnim programom prežeta je z lepim idealizmom in neumni bi bilo, iskati v njej materializem, s katerim je na kontinentu Kardel Marks otroval osvobodilni

boj delavskih krogov." To so jasne besede, in vsi katoličani v Angliji bodo za ta namig hvaležni. Svoje lastne stranke ne marajo in zato imajo svoje vzroke. Zakaj bi naj potem pa ostracirali ravno ono, ki jim je v socialnem pogledu najbližja in to zato ker je javno mnenje njenemu imenu dalo renomi, ki ga ne zasluži.

Zato pravim, bo sedaj lažje soditi nove razmere o po-vojni Angliji.

Labour stranka je v dobi svoje administracije pokazala, prvič, da je patrijotična, drugič, da je pošteno in brez pridržka navdušena za mir med narodi in da če pravi mir, meni mir, tretjič da hoče priti na pomoč delavskemu sloju s pomočjo prispevkov, ki jih naj premožnejši del naroda da na razpologo za te namene. Stranka sama trdno veruje v legalna in ustavno dovoljena sredstva kar se nam v praktičnem pogledu tako dopade je njen realizem. Mi nočemo skakati. Naši domovi — vidimo jih na horizontu in naša pot nas vodi proti njim. A mi smo dovolj, da vemo, da tja ni mogoče priti kot stopamo. Mi ne bomo skakali, eden korak zame zadostuje. Generacija, ki pride za nami, naj napravi družega, a ne več, tako je definiral R. MacDonald stališče Labour vlade ko je pred 7 meseci prevzel administracijo britanskega imperija. Človek čuti, da narod pod takim vodstvom lahko mirno zaupa. Kadar korakamo, so padci skoroda izključeni. Sunki pridejo le, kadar skačemo. Glavno je le, da smeri ne izgubimo pred očmi.

Kritiki, ki bodo pozneje pisali zgodovino Labour pokreta o Angliji, bodo morali podčrtati te tri točke, njegov globoki patrijotizem, njegovo praktično vero v mednarodno sodelovanje narodov in njegovo srce za delujoči del ljudstva, kateremu hoče legalnim potem pripomoči ne do praznih iluzij in tolečih deziluzij, ampak do kruha in zadovoljstva in pravice.

Ako gledamo s temi očmi na preobrat, ki se vrši pred nami v Angliji, potem moramo razumeti simpatične besede, ki jih je kardinal Bourne naslovil na delavsko stranko. S tem seveda moramo tudi priznati, da je naš socializem na kontinentu postavljen na drugi fundament. Morda so temu narodni značaji krivi, morda tradicionalni zagrizeni boj med strankami. Kontinentalni socializem razdira. Ali bi morda ne bilo boljše, mesto da ga negativno kritiziramo da ga spravimo v vode angleškega? Da bi postal konstruktiven in se brigal zato, zakar je poklican da se briga — ne pa, da se zaganja v religije s svojimi Marksovimi nauki, kar popolnoma nič ne spada v njegov delokrog.

— Washington. — Gen. Pershing, je kakor je bilo že poročano vpokojen. Dobival pa bo še ravno isto plačo, ka-

RAZNE VESTI.

— Washington. — Največji top sveta se nahaja na trdnjavi Tilden, N. Y., ki varuje mesto New York pred sovražnikom s svojim 16 palcev širokim žrelom. Top se premika potom električne priprave in zadene natančno na razdaljo 35 milj. Izdelan je bil v zveznem arzenalu v Wateroliet, N. Y.

— Coburg, Nemčija. — Od tukaj poročajo, da je bil javno razglašen "manifest" nadvojvoda Cyrila, bratrance bivšega ruskega cara, v katerem se je proglasil za "vladarja vseh Rusov."

— Ottawa, Ill. — Lorenzo Leland, ki je skozi devetindvajset let deloval kot predsednik pri "First National Bank" v Ottawa, Ill. je po tri tedenski mučni boleznini umrl. Star je bil 71 let.

— Atene, Grčija. — Servulus in Panayotopoulos, ki sta bila obdolžena zarote proti grški vladi sta oproščena, njunin prestop se smatra le kot prelom discipline.

— Pariz. — M. Ferdinand Murette, čuvaj neke pariške šole je dobil prvo nagrado za najboljši mirovni načrt v znesku 100.000 frankov, katero svoto je daroval v ta namen Edward A. Filene iz Bostona.

— New York. — Princ Parjatipok, brat siamskega kralja, je v spremstvu princezije prišel v New York. Princ in soproga sta bila zadnje tri leta v Parizu, kjer je princ študiral vojaško taktiko.

— San Juan Del Sur, Nicaragua. — Čete hondurske vlade so glasom poročila po hudem boju potolkle upornike v Sabana. Veliko število ranjenecv in množina vojne-ga materijala je prišlo v roke zmagovalcem.

— Akron, O. — Industrija gumijastih cevi za avtoje je bila to leto izvanredno dobra. Veliko odjemalcev je sklenilo velikanske kupčije to leto, ker je splošno mnenje, da se bo ta predmet veliko podražil.

— Clinton, Mass. — Roubaix mills, kjer se izdeluje volno blago in Ernsdale worsted mills, delate noč in dan, ker imajo velika naročila, ki imajo biti izvršena takoj.

— Shreveport, La. — Texas & Pacific road imajo v rokah podpisani kontrakt za 2000 novih tovornih voz za svoto \$1,000,000. Večina teh voz se bo rabila za prevoz avtomobilov.

— Število mrtvih po tornado, ki je divjal v nedeljo popoldan po Wisconsin in sosednjih državah je naraslo že na 62. Na celi črti kjer je bilo neurje zgeda kakor puščava. Grozen je pogled na mesta Thorp in Owen v Wisconsin, kjer so same razvaline.

— Australija da 660,000,000 funtov volne letno. Po zadnjemu rekordu posnemamo, da ima 77,800,000 ovac. Druga velika dežela v kateri se bavijo z ovčjo rejo je Nova Zelandija, ki ima 24,790,000 ovac in daje letno 174 milijonov funtov volne.

kor jo je imel za časa aktivne službe.

VELIKA GOLJUFIJA PRI NAPOVEDI DOHODNI-NE DAVČNI OBLASTI.

Strica Sama ogoljufali za \$80.000.

Osebe, ki predstavljajo Freeman Coal kompanijo v Chicago, Ill., so bile pozvane pred vladne uradnike, glede obdolžitve, da so v letu 1920 utajile davčne oblasti velike davčno obvezne svote in s tem ogoljufali vlado za \$80.000.

Pozvani so tudi bili uradniki davčne oblasti, ki so izpovedali koliko je Freeman Coal kompanija plačala dohodninskega davka v omenjenemu letu. Cela stvar pride še ta teden pred višje zvezno sodišče. Zvezni uradniki so bili več mesecev na delu, da so prišli v posest dokazov, za to obtožbo.

POLITIČNI GLASOVI.

Neodvisna stranka odnese Illinois. — Težko stališče Coolidgea v državi Washington. — Dawis udriha po korupciji.

Senator Wheeler je siguren, da odnese državo Illinois — neodvisna stranka. Tako tudi sodi o državi Iowa. Okrožni sodnik C. J. Searle, ki je voditelj neodvisne stranke v Rock Island, je izjavil, da mesto kakor tudi okraj je gotov za La Folletteja in Wheelerja.

Seattle, Wash. — Zapadni del države Washington je za republikance trd oreh. Ta del je izključno za La Folletteja. Ima pa Coolidge eno upanje — in to je okrog 50.000 bivših vojakov, od katerih pripada 8.000 ameriški ligi in ki so organizirani za gonjo proti La Folletteju po celi državi. Bivši vojaki, ki pa niso za Coolidgea radi tega ker je Coolidge vetiral vojaški bonus, so pa podučeni, naj volijo mesto La Folletteja, rajše Davisa. Tako se vidi, da je trn v peti le — neodvisna stranka.

New York. — Davis se je močno razkoračil v New Yorku in povedal nekaj, za kar si je izbral naslov: "Korupcija in vlada." Njegov govor se je sukal največ o znani aferi bivšega generalnega pravdnika Daughertyja.

Brat ustrelil brata.

Samuel Tenny Woodman, star 23 let, je bil na domu starišev v Evanston od svojega brata ustreljen do smrti. Dean Woodman, star 21 let brat ustreljenega je snažil samokres. Izgovarja se da ni vedel da je nabasan, je sprožil in zadel brata, ki je sedel na stolu in čital knjigo. Ker sta bila vedno v prijateljskem odnosaju, se bo gotovo verovalo njegovi izpovedi.

— Leningrad, Rusija. — Leningrad je obiskalo tudi neurje, ki je imelo za posledico, da je reka Neva prestopila bregove in poplavela ceste glavnega mesta Rusije in prepredila ves promet. Potr-gane so vse brzojavne in telefonske napeljave. Materijalna škoda je velika.

Iz neodrešene domovine.

ODMEVI PREPOVEDANEGA DIJAŠKEGA TEČAJA V PEČINAH. — POČETJE OBČINSKEGA KOMISARJA V SEŽNI. — ZGODNJI SNEG V TOLMINSKIH OKRAJIH. — DRUGE RAZNOTERE VESTI.

Odmevi prepovedanega dijaškega tečaja v Pečinah.

Videmski prefekt je s svojim odlokom, s katerim je v zadnjem hipu prepovedal kulturno-socialni tečaj slovenskega katoliškega dijaštva v Pečinah pri sv. Luciji, naletel na odpor celo med Italijani. Pred vsem je proti prepovedi protestiral "Osservatore Romano" nakar se je oglasil tudi glavni dnevnik ljudske stranke "Il Popolo." List je označil prepoved kot čisto političen čin in kot nov člen verige vladnih zmot med slovenskim prebivalstvom. Nato je posegla v debato še fašistovska "Idea Nazionale" na znani omejeni način. Pisala je, da so Sloveni neumni in da jih je treba pritiskati. Njih voditelji, da so sami hujskači. "Il Popolo" je odgovoril pogumno in odločno. Med drugimi je pisal: "To je pravičnost in poštenost novodobljenih piscev napram italijanskim državljanom, ki so slovenskega jezika. Gospod notranji minister, kakšno mnenje more dobiti slovansko ljudstvo o resnosti in poštenosti Vašega lista (I. N. je osebnost glasilo notranjega ministra) in o resnosti vladnih mož, ki krijejo in dovoljujejo pisati take nevedne in nepoštenne bedastoče? — S Sloveni, ki so neumni, je treba — tako pravi ministrov list — ravnati z močno roko in treba jih je postaviti pod stalno nadzorstvo. To pomeni, da je treba postaviti celo ljudstvo pod policijsko nadzorstvo. Il Popolo zaključuje: "Dovolj je te vaše otročje umetnosti, s katero vladate Slovane Julijske Krajine. Nehajte! Dovolj je škode, ki ste jo prizadejali ugledu italijanske države v obmejnih zemljah."

Med vozom in zidom. V tržaškem starem mestu se je zgodila težka nesreča. Komaj 18-letni voznik Ivan Švab, doma z Vrdele je hotel prepeljati dobro naložen voz skozi tesno ulico Sporkavilla. Par metrov je šlo srečno, potem pa je voz s konji zavozil v stran in revež voznik je prišel med voz in zid. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico.

Med vozom in zidom.

V okolici Ajbe na Kanalskem je 2. sept. že v tretjič tolkla silna toča, ki je naredila zopet veliko škode. Položaj tamošnjih kmetov je naravnost obupen. — V Rihemberku uri sv. Katarini je umrla 31. avgusta ga. Mihaela Birska. — V Borjanju so imeli zadnji mesec velike nalive in zelo deževno vreme, ki je povzročilo veliko škode. — V sv. Križu na Vipavskem je postavljen občinski komisar, ki ne zna niti besede slovenskega jezika. Ljudje morajo iskati tolmače, če hočejo govoriti z njim. Kam smo prišli! — V Goriški bolnici je umrla 30. avg. ga. Ana Florjančič iz Grahovega ob Bači. — Okoli Rakovca pri Podmelcu je koncem avgusta potolkla toča vse jesenske pridelke. Isto poročajo o toči in nevihtah iz Bukovega. — V Tolminu so imeli od 31. avg. do 8. sept. evharistični šod, katerega so vodili oo. frančiškani. — V Kozani se je te dni smrtno ponesrečil 16-letni Josip Reja, na katerega je padla težka skala, zakar je kmalu po nezgodi v bolnišnici umrl. — V Drežnici so imeli 24. avgusta sv. Birmo. — V Idriji in okolici je 2. sept. strahovito tolkla silno debela toča. Na rudniški ljudski šoli je potolkla 75 šip. Po strehah je razbita vsa opeka. Stari ljudje še ne pomnijo kaj takega.

Kratke novice.

Videmski prefekt je s svojim odlokom, s katerim je v zadnjem hipu prepovedal kulturno-socialni tečaj slovenskega katoliškega dijaštva v Pečinah pri sv. Luciji, naletel na odpor celo med Italijani. Pred vsem je proti prepovedi protestiral "Osservatore Romano" nakar se je oglasil tudi glavni dnevnik ljudske stranke "Il Popolo." List je označil prepoved kot čisto političen čin in kot nov člen verige vladnih zmot med slovenskim prebivalstvom. Nato je posegla v debato še fašistovska "Idea Nazionale" na znani omejeni način. Pisala je, da so Sloveni neumni in da jih je treba pritiskati. Njih voditelji, da so sami hujskači. "Il Popolo" je odgovoril pogumno in odločno. Med drugimi je pisal: "To je pravičnost in poštenost novodobljenih piscev napram italijanskim državljanom, ki so slovenskega jezika. Gospod notranji minister, kakšno mnenje more dobiti slovansko ljudstvo o resnosti in poštenosti Vašega lista (I. N. je osebnost glasilo notranjega ministra) in o resnosti vladnih mož, ki krijejo in dovoljujejo pisati take nevedne in nepoštenne bedastoče? — S Sloveni, ki so neumni, je treba — tako pravi ministrov list — ravnati z močno roko in treba jih je postaviti pod stalno nadzorstvo. To pomeni, da je treba postaviti celo ljudstvo pod policijsko nadzorstvo. Il Popolo zaključuje: "Dovolj je te vaše otročje umetnosti, s katero vladate Slovane Julijske Krajine. Nehajte! Dovolj je škode, ki ste jo prizadejali ugledu italijanske države v obmejnih zemljah."

Početje občinskega komisarja.

Sežansko občinsko upravo ima že približno dve leti v rokah dr. Rumar, ki je sedaj odmeril v občini 284 tisoč lir družinskega davka. Od kod se bo ta denar vzel, komisar ne vpraša. Kar je pa najzanimivejše, je g. dr. Rumar naznanil sebi samo 15 tisoč lir letnih dohodkov. Zato pa je pritisnil revne kmetiče, ki nimajo v žepu niti beliča, da naj plačajo zanj "družinski" davek. Da ga ni sram, tega kraškega tajnega bankirja.

Smrt na polju.

Koncem prošlega meseca je šel na polje delat 61-letni kmet Josip Vovk s Kolonkova pri Trstu. Odšel je zjutraj od doma zdrav, ko mu je pa žena prinesla zajtrk na njivo, ga je našla mrtvega. Zadel ga je mrtvoud.

Patrono je pogoltnil.

Patrono je pogoltnil 4-letni otrok Modugno iz Trsta. Našel je naboj na ulici ter ga utaknil v usta, pri tem pa se mu je zaletelo in patrona je romala v želodec. Mati, ki je prinesla otroka na rešilno postajo, se je morala udati

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljate so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din	\$ 7.70
1,000 — Din	\$ 15.05
2,500 — Din	\$ 37.50
5,000 — Din	\$ 74.50
10,000 — Din	\$ 148.00
100 — Lir	\$ 5.15
200 — Lir	\$ 9.95
500 — Lir	\$ 24.00
1,000 — Lir	\$ 46.75

Pri pošiljstvih nad 10,000 Din. / nad 2,000 Lir poseben popust. Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovno, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljate na kažejo po cenah onega dne, ko m sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZJOAVNO.

Vse pošiljate naslovite na—SLOVENSKO BANKO ZAKRAJŠEK & CEŠAREK 70—9th AVE., NEW YORK, CNY.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914. Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

PUBLISHED BY: —
Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879."

Borba za Sudan.

Med Anglijo in Egiptom je izbruhnil zopet spor zaradi Sudana.

Anglija je priznala l. 1922. neodvisnost Egipta. Kljub temu pa je pustila v deželi svojega visokega komisarja lorda Allenbyja in hoče zavarovati svoje interese ob suestskem prekopu s posebno pogodbo, ki naj prepriča, da bi mogel Egipt v zunanji politiki hoditi svoja pota brez nadzorstva Anglije. V svrhu pogodbe in ureditve medsebojnega razmerja je egiptovski ministrski predsednik Zaglul-paša odpotoval te dni na Angleško, se je pa med potoma ustavil v Parizu.

Zaglul-paša, ki je bil preje sam vodja egiptovskih nacionalistov, se nahaja v težavnem položaju, ker mora na eni strani zastopati popolno neodvisnost Egipta, na drugi pa ne more in ne sme prezreti interesov mogočnega veliko-britanskega kraljestva. Največje težave pa prizadeva sudansko vprašanje, ki si ga Egipt lasti zase, Anglija pa pod nobenim pogojem ga noče dati iz rok. Egiptovski nacionalisti, ki so uprizorili na Zaglul-pašo celo atentat, izvajajo silen pritisk na vlado, da ne bi napram Angliji odnehala in so te dni uprizorili krvave izgredne v Chartunu ter v sudanskih pristaniščih Atbaru in Port Sudanu. Njihov načrt je ta, da bi se Anglija prisilila, da za pravico vzdrževati ob suestskem prekopu svoje garnizone, Egiptu popolnoma odstopi Sudan.

To bo pa zelo težko šlo. Sudan meri dva in pol milijona kvadratnih kilometrov, je šestkrat večji od sedanjega Nemčije in ima 5 milijonov prebivalcev. Že leta 1820. je bil po Turčiji priklopljen Egiptu, ki je bil takrat turška vazalna država. Leta 1881. so se pa Sudanci pod znanim Mahdijem uprli in egiptovskemu gospodstvu storili konec. Medtem je pa Egipt prišel pod angleški protektorat in lord Kitchner je z egiptovskimi četami leta 1898. Sudan osvojil nazaj. Leta 1899. se je na to ustanovil v Sudanu angleško-egiptovski **kondominij**. Generalnega guvernerja z najvišjo civilno in vojaško močjo imenuje Anglija, egiptovski kerdive ga pa instalira in plačuje. Egipt je iz svojih lastnih sredstev investiral ogromne svote za gospodarsko povzdigo Sudana in je zato od Anglije dobil tudi izključno finančno kontrolo nad deželo.

Zdaj zahteva Egipt Sudan od Anglije popolnoma nazaj, ker je Sudan kot dežela Nilovih sinov ključ do Egipta. Anglija pa se sklicuje na to, da je bila dežela Mahdiju iztrgana z angleško pomočjo in da ima sudansko prebivalstvo pravico do samoodločbe. Glavni besedo pa imajo angleški predilničarji, ki obdelujejo sudanski bombaž. Zato ni vrjetno, da bi Anglija odnehala, dasi ji je veliko na tem, da Egipta, ki je most do Indije, ne odbije preveč od sebe.

James Oliver Curwood:

KAZAN, VOLČJI PES.

(Kanadski roman.)

Vedno je bila Rdeča smrt tovarišica silnega mraza. In bolj ko je temperatura padala, bolj je razsajala bolezen. Po noči je postajalo vedno bolj mraz. Kazana in Sivka je začelo zebsti v drevesni votlini in tesno sta se stisnila drug k drugemu.

Ko se je okoli osme ure zjutraj zdanilo, sta obe živali zapustili svoj brlog. Termometer bi bil kazal pdeset stopinj mraza. Na vejah smrek so izgledali jerebi kot kroglice in zajci so se poskrili v zadnji kotiček svojih lukenj.

Kazan in Sivka nista našla nobene sledi in po polurnem

brezvspešnem lovu sta se vrnila k svojemu drevesu.

Pred tremi dnevi je bil Kazan, kot to delajo pogosto psi, zakopal v sneg polovico zajca. Poiskal ga je sedaj in delil z volkuljo zmrznjeno meso.

Toplomer je neprestano padal. Noč, ki je sledila je bila jasna, brez najmanjšega oblaka, okoli nje je bilo mirrijad zvezd. Temperatura je padla še za deset stopinj in vse življenje v naravi je bilo ustavljeno. Celo živali, ki imajo kožuho, kot ris in kuna, niso nikoli šle v takih nočeh iz svojih skrivališč in

Leadville, Colo.

V Jacktownu je umrl neki Meksikanec. — Tu se je v nedeljo zvečer raznesla novica, da je umrl naš župljan Mr. Gruden, ki je nekaj časa bolehal. K sreči se je izkazalo, da na tem ni bilo prav nič resnice. Mr. Gruden je zopet boljši. Pravijo, da tak, katerega so proglasili že za mrtvega, prav dolgo živi, kar Mr. Grudnu iz srca želimo.

Na vodenici zelo boleha Mrs. Rabščak. Ker v našem visokem mestu celo zdravim ljudem včasih sape zmanjka, je vodenična bolezen prav nadležna.

Mr. Martin Macela je moral v bolnišnico, ker tudi njega je pri srcu hudo prišlo.

V mesecu avgustu smo sprejeli 4 "ajde" v kristjane. Mr. Louisu Matejko in Mary roj. Gornik smo dali Jožefa; kumovala sta Mr. Frank Zajc ml. in soproga Mary, Mr. Frank Trček in Angela roj. Kočevar sta dobila Francko; botrovala sta Mr. in Mrs. Joe Jarc; Mr. John Tancik in Neža roj. Straus sta dobila Janeza; za botra sta bila Mr. in Mrs. Joe Goršek, dočim smo Mr. Rudolfu Gale in Lenki roj. Rozman dali malo Rozika. in sta kumovala Mr. in Mrs. Joe Gruden. —

V majni je padla skala Mr. Sedlaku na levo nogo, da ima hude bolečine, a ni nevarnosti. Nesreča pač nikoli ne počiva. — Kako bo pri nas z delom, se prav nič ne ve. Pravijo, da bodo odprli neko majno na Johnyhillu, iz katere pumpajo vodo že okroglo leto, a nekaj noče biti vode konec. Menda smo premalo "suh" ? Dela se še, a zaslužek je majhen. — Ako je morda Vam, Čikažanom, prevročje. Vas lahko malo shladimo, ker imeli smo že dvakrat — sneg prav pred vratmi. Čez našega velikana, Mount Massiv, pa pokrkuca bela žera skoro vsak drugi dan, a se je ne ustrašimo, ker sonce ji bo že pokazalo vsaj tako do novega leta. Potem moramo pa tudi starki pustiti veselje, da se bo malo zavrtela za kake tri mesece, saj tudi stari ljudje imajo radi kako veselje. — Obiskal nas je Vaš zastopnik Mr. Leo Mladich. Kako je opravil, bo že sam poročal.

Sheboygan, Wis.

Veliko zanimanje je bilo med vso tukajšno publiko mesta Sheboygan te dni, ko so rojaku Mr. Andrej Florijanu rešili življenje v bolnišnici sv. Nikolaja s tem, da so vzeli njegovemu sinu Louis Florijanu en pint (izgovori pajnt) in pol krvi in jo injektirali v žile njegovega očeta 48. let starega.

Mr. Andrej Florijan je ugleđen tukajšnji trgovec in lastnik znane Florian Sales Co. Zadnje čase je bolehal na

lovci so našli naslednji dan vse pasti nedotaknjene.

Lakota še ni bila dovolj huda, da bi bila privabila Kazana in Sivko iz njih brloga. Ostala sta do naslednjega dne doma in prav sta bila storila, kajti zasledila ne bi bila ničesar.

Dan se je napravil, a strašni mraz ni odjenjal. Proti poldnevu se je Kazan odločil, da gre sam na lov.

Bil je tričetrt pasje krvi in hrana mu je bila bolj potrebna kot njegovi tovarišici. Kajti tej je bila dala pametna narava, kot vsem volkovom, želodec, ki je mogel prenašati lakoto. V normalnem času je mogla prenesti petnajst dni brez hrane. Pri šestdesetih stopinjah pod ničlo pa, ko moči hitreje odjenjujejo, je mogla gladovati vsaj kakih o-

slabokrvnosti. Zdravniki so svetovali, da ni druge pomoči, kakor da se da njegovi krvi sveže močne krvi, ki bi okrepila njegovo kri, drugače bi moral podleči smrti. Takoj je šel sin ter dal za svojega očeta lastne krvi, da se je s tem rešilo njegovega očeta življenja. Ako bo še potreba krvi za očeta tedaj jo bodo v prihodnje vzeli hčeri Ani, tako govori poročilo.

Pozdrav vsem tukajšnjim rojakom, kakor tudi širom Amerike.

Poročevalec.

Forest City, Pa.

— Šolsko leto se je zopet začelo. V tukajšnje publike šole se je letos vpisalo nad 1600 otrok, kar je precej več kot lansko leto. Vzrok temu večjemu številu je to, ker niso otvorili farne šole, cerkve Presv. Srca, katera je poslovala lansko leto.

— Naš č. g. župnik se je te dni podal za enotedenski odidih v Cambria County, kjer ima več starih znancev in prijateljev.

— Mr. Frank Telban se je te dni podal v zdravilne topliče v Alden, N. Y. ker ga nadleguje revmatizem. Upati je, da bo ozdravel in se vrnil zdrav in čil med nas.

— Mr. Stanko Drašler iz Clevelanda, O. se je mudil te dni na obisku tukaj pri svojih sorodnikih.

— Mr. Anton Končarju je bila pred par dnevi ukradena kara — avtomobil. Čez dva dni pa so jo našli na ulici. Menda jo je tat samo izposodil ter jo zopet pripeljal nazaj in pustil. Auto je nekoliko poškodovan.

— Mr. Joe Ostanek je prodal te dni svojo hišo v Brown-dalle. Kam se bo sedaj preselil še ni znano.

— Te dni je odšlo tudi več slovenskih dijakov in dijakinj v razne kolegije in višje šole, kjer bodo nadaljevali svoje študije.

Drugo je ponavadi. Kadar bo kaj novega že poročam.

Poročevalec.

Cleveland, Ohio.

Danes je že 16. dan, kar sem v Clevelandu. Obiskal sem že mnogo prijateljev. E-đen ali drugi me je vprašal, morda li zopet ostanem v Clevelandu. Malo nerodno se mi je zdelo vsakemu na novo odgovarjati. Zato pojasnim moje bivanje v Clevelandu v Edinosti, ki je tukaj med rojaki zelo razširjena.

Kakor ste že večkrat brali zlasti v Ave Mariji, so naši slovenski Frančiškani kupili veliko in obširno farmo v Oakdele blizu mesta Lemont. Farma je med mnogimi drugimi farmami. Ko so zvedeli to novico v mestu Lemont in farmarji na okrog so bili zelo radostni, da dobijo Frančiškani-

sem do deset dni. Sedaj je bilo pa šele samo trestet ur preteklo, odkar je bila končala zadnji ostanek zmrznjenega zajca in zato je rajši ostala v toplem brlogu.

Kazan pa, ki je bil lačen, je stikal po vseh grmovjih in luknjah. Lahen sneg, sestojec iz drobnih zrn, je bil padel in v njem je našel samo eno sled. Bila je kuna, a je ni mogel ujeti.

Pod padlim drevesom, pri luknji brloga, je zavonjal izborni duh zajca. Toda ta je bil na varnem na dnu luknje, ravnotako kot jerebi na drevesnih vejah. Kazan je celo uro brskal in kopal zmrzlo zemljo; ko je videl, da je zaman, je opustil to delo.

Ko se je vrnil k volkulji Sivki po triurnem lovu, je bil na koncu svojih moči. Med

ske patre med se. Lemont šteje 2300 ljudi in ima tri katoliške župnije: poljsko, nemško in angleško. Na vsako teh župnij pride povprečno 766 duš. Mesto je popolnoma katoliško in farmarji okrog mesta in okrog Frančiškanske farme so sami katoličani. Ljudje v mestu kot zunaj mesta navdušeno pozdravljajo Frančiškane in druge duhovnike, ki so z njimi v zvezi. Dekleta Marijine družbe v angleški cerkvi so silno marljive in v pomoč našim. Vse se veseli in raduje, ker bivajo med njimi menihi. Začasno imajo lesen samostanek s cerkvico Marije Pomagaj in drugo leto bodo otvorili III. in IV. letnik bogoslovja. Nameravajo na hribu nad sedanjo zgradbo sezidati mogočne stavbe: samostan z materno hišo, kolegij in semenišče sv. Frančiška in cerkev Marije Pomagaj. Okrog in okrog bodo zasadili krasne vrtove in nasade, kot je sploh sedaj moderno pri vseh večjih zavodih.

Vse bi šlo hitro naprej, le denarja je premalo. Zato so se Frančiškani po svojih listih obrnili najprvo na slovenske rojake širom Amerike in hvala Bogu, mnogo, prav mnogo rojakov se je odzvalo od vseh strani. Mnogo plemenitih naših deklet in žena je vzelo v roke nabiralne knjižice in šlo nabirat darov od hiše do hiše. Za sedanjo zgradbo bi ta način nabiranja zadostoval, a za nameravano veliko podjetje bi se le prepočasno zbiral skupaj denar.

Gotovo, začetek je težak. Očetje božje besede, katerih ustanovitelj je častiti Father Arnold Jansen so začeli ravno tako, kot naši Frančiškani, pred 25. leti. Brat Vendelin in brat Homobonus sta leta 1896. pričela pripravljati v Ameriki za prihod samostanske družine iz Steyla na Holandskem. Spočetka sta imela eno samo majhno sobico, v kateri sta stanovala, ležala na tleh, ondi sta kuhala in prala vse sama. 1897. sta že došla v Ameriko dva duhovnika — redovnika in en brat.

Nekam po božji naredbi je ta mala samostanska družina začela vzbujati pozor med katoliškimi Amerikanci. Škofje in duhovniki so jih vabili, da naj prevzamejo ta ali oni kraj. Nazadnje so se odločili za majhno farico Milton, Pa. A tam niso dolgo ostali. 1898. je prišel brat Vendelin v Chicago i nje obiskal fathra Everesa, župnika cerkve sv. Bonifacija. Ta gospod ga je opozoril na eno farmo blizu Shermerville. Kupili so to farmo, a ker je bila zarentana do konca decembra, so stanovali od maja do decembra v neki hiši v mestu Shermerville, kjer so eno večjo sobo premenili v kapelico in na binkoštno nedeljo 1899. so imeli prvo slovensko službo Božjo tu. Katoličani v mestu in okolici so bili zelo veseli njihovega prihoda in nastanitve, ker prej so imeli pešpota do katoliške cerkve 6 milj.

Spomladi 1900. so se preselili na farmo. Poslušajmo brata Vendelina, kako on poroča v dnevniku o bivanju na tej

farmi. Na farmi sta bili dve hiši, kjer se je nastanilo 23 redovnikov, 7 duhovnikov in 16 bratov. Spali so na podu in svialih za seno. Poprej konjski hlev je bil shramba za jestvine in za misijonske reči, nadalje je služil za uradno sobo, za molilnico in za razvedrilo po kosilu. Na vse strani je bilo polno šprajn, skozi katere je pihal veter ali po zimni burja. Del med hlevi je služil za obednico. Kadar je deževalo so morali polagati velike deske, ki so malo zabranile dež. Pozimi pa, kadar je padal droban sneg, se je večkrat zgodilo, da so se prebivalci hiše zbudili pokriti s snegom. Največ sitnosti so imeli z pranjem, a naposled so se jih usmislile žene in so zana-prej oskrbovale perilo. Tako je bilo v začetku, ako pa gre danes kdo v Tehny (tako je sedanje ime) vidi veličastne zgradbe, vsakovrstne šole in semenišče in številno samostansko družino. Vsako leto gre iz tega semenišča lepo število duhovnikov — misijonarjev v razne misijonske pokrajine oznanjat božjo besedo.

Zato upamo, da bodo Bog in dobri ljudje pomagali, da tudi Frančiškani polagoma udeležijo načrt. Da bi se preje začelo, jim je treba pomagati in se mnogoštevilno naročiti na njih nabožni list Ave Maria. Zadnji čas so začeli izdajati tudi v angleščini: St. Francis Magazine in nabirati ude Apostolstva sv. Frančiška. Prodajajo jako lepe mašne knjižice v slovenskem jeziku z velikimi crkami, kakor tudi angleške molitvenike za mladino vsake starosti.

Vse te reči tu omenjene, pripomorejo Frančiškantom do zaželjenega cilja. Ker se pa v Ameriki največ naredi, ako se nabira naročnike za te zgoraj omenjene reči po hišah, zato se je ponudil zdalej podpisani, da on prevzame to nalogo in zato bo obiskal tekom časa vse slovenske naselbine. Pomagati pa morete ali v blagu, pohištvu in denarju. Dobre žene in dekleta pomagajo zelo tudi s tem, ako delajo čipke in napravijo prta za mize, altarje ali pripravijo cerkveno perilo. Kdor kupi ali pošlje kako pohištvo zelo ustrezne, ker duhovnikom in bratom vsega tega primanjkuje — posteljo imajo samo eno in vendar je zadnje dni avgusta bivalo ondi 15 oseb. Kuhinjska oprava in namizno orodje bo zelo dobro došlo. Tako upamo vsi, kar nas je pri ustanovitvi kolegija in semenišča, da nam bodo dobri rojaki, dobrasrčne žene in dekleta šli na roko in da bodo "kolektorja sv. Frančiška" prijazno sprejeli, kamor koli pride in mu pomagali.

Na praznik sv. ran sv. Frančiška 17. septembra.

Rev. John Miklavčič.

Ali je tvoj sosed že naročen na A. S. in Edinost? — Pridobi ga, da se naroči!

JOSEPH JIRAN

"Player Pianos" — role za player piano; Viktorle—slovenske in hrvatske plošče; Concertine in druge harmonike; Violine in vse druge muzikalne instrumente — RADIO.

Zunanja naročila izvršujemo točno. Priporočam se Slovincem in Hrvatim;

1333 W. 18th Street, CHICAGO, ILL.

(2.)

Družba

sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY.)
VSTANOVLJENA 29. NOVEMBRA 1914.

Zjedinenih Državah SEDEŽ: JOLIET, ILL. Inkor. v drž. Ill. Severne Amerike Inkor. v drž. Pa.
Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR.

Predsednik ..... GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsed. .... JOHN N. PASDERTZ, 1425 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpreds. .... JOS. PAVLAKOVICH, 39 Winchell St., Sharpburg, Pa.
Gl. tajnik ..... JOS. SLAPNICAR, 311 Summit St., Joliet, Ill.
Zapisnikar ..... PAUL J. LAURICH, 512 N. Broadway, Joliet, Ill.
Blagajnik ..... SIMON SHETINA, 1013 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja .... REV. J. C. MERTEL, 223-57th St. Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR.

ANDREW GLAVACH, 1844 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
JOSEPH MEDIC, 823 Walnut St., Ottawa, Ill.
JOHN PETRIČ 1202 N. Broadway St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR.

ANTON STRUKEL, 1240 Third St., La Salle, Ill.
JOS. KLEMENČIČ, 1212 N. N. Broadway, Joliet, Ill.
FRANK PAVLAKOVICH, 28 School St., Universal, Pa.

Do dne 31. dec. 1923. je D. S. D. izplačala svojim članom in članicam ter njihovim dedičem raznih podpor, poškodnin in posmrtnin v znesku \$32,778.16.

Prosimo Slovence in Hrvatce, v državi Illinois in Pennsylvania, da v svojih naselbinah ustanovijo moško ali žensko društvo, ter ga pridružijo Družbi sv. Družine. Za ustanovitev društva zadostuje 8 članov (ic). Sprejemajo se moški in ženske, od 16. do 55. leta, otroci od 1. do 16. leta.

Zavaruje se lahko za \$250.00 ali \$500.00. Ko dosežemo število 2000, se zviša zavarovalnina na \$1,000.00. Od 45. do 55. leta se zavaruje le za \$250.00. Poleg smrtnine se zavaruje tudi za razne poškodbe in operacije.

ROJAKI, PRISTOPAJTE H DRUŽBI SV. DRUŽINE!

SPECIAL SALE

Od 27. Novembra do 5. Oktobra

Najbolj nevarno je sedaj v jeseni, ako ni človek dovolj oblečen. Hladno je zjutraj in zvečer in vsaki dan drugo vreme. Zato imamo pri nas preskrbljeno dobro moško spodnjo obleko. JOPIČE, ALI (SPORT COATS FOR MEN) VOLNENE JOPIČE (SWEATERS) ZA MOŽE IN FANTE, POSEBNO ZA DEČKE IN DEKLICE, KAKOR TUDI ZA DEKLETA IN ŽENE.

VSE TO BOMO PRODAJALI NA TEJ RAZPRODAJI PO POSEBNIH CENAH!

MEN-S KHAKI FLANEL

Shirts (Srajce) Velikost 14 — 17
Vredne \$1.50 Sedaj samo 98c.

VELIKA ZALOGA FLANELE

za otročje spodnje obleke različne barve, navadna cena 25c. jard. Sedaj 6 jardov: \$1.00

BOY'S KHAKI BLOUZES

najboljše vrste 6 do 16 let, vredne \$1.25. Sedaj samo 98c.

CHILDREN FLANEL DRESSES

Otročje obleke iz Flanele od 1 — 3 let. Navadna cena 79c. Sedaj samo 50c.

OBLEKE ZA DEČKE

od 6 do 16. leta starosti z dvojnimi hlačami močno in trpežno delane Sedaj:

\$6; \$8; \$10; \$12

OBLEKE ZA DEKLICE

3 do 16 let starosti. Narejene iz volnena blaga po najnovejšem stilu različnih barv:

\$4.98; 5.25; 6.75; 9.39

ŠOLSKO TORBICO DAMO ZASTONJ Z VSAKO OBLEKO ZA DEKLICO ALI FANTA!

SCHOOL SATCHEL FREE WITH EVERY SUIT OR DRESS

ROJAKI POSLUŽITE SE TE IZVANREDNE PRILIKE PRI KATERI SI LAHKO PRIHRANITE DENAR!

FRANK BANICH

NAJVEČJI SLOVENSKI DRY-GOODS STORE V CHICAGO

1902-4 — WEST 22nd ST.

CHICAGO, ILL.

JOSEPH PAVLAK

PRVI SLOVENSKI POGREBNIK IN EMBALMER V CHICAGO.

Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmerne.

1814 — So. Throop Street, Chicago.

Phones: CANAL 5903 in 5666.

HIŠA NA PRODAJ.

Dvonadstropna s tremi stanovanji po 4 sobe — lesena.

Vprašajte pri lastniku v prvem nadstropju.
CENA \$4,700.

1822 — W. 21st Place,
CHICAGO, ILL.

GRDINA IN SINOVI

PRVI SLOV. POGREBNI ZAVOD

1053 E. 62nd St.

CLEVELAND, O.

Randolph 1881

TONY DIME

1738 W. 22nd Street.

Se priporoča Slovincem pri nakupu oblek po miri, delo unijsko jako zmerne cene blago prvovrstno.

KVALITETA — TOČNOST — POŠTENJE

A. F. WARHANIK

zanesljivi lekarnar — zaloga fotografičnih potrebščin.

2158 W. 22nd Str.

vogal Leavitt ceste.

CHICAGO, ILL.

(P 9-5.)

R. PAWLOSKI

Slovenski fotografist

Se priporoča slovenskemu občinstvu v naklonjenost!

719 No. Chicago St.

JOLIET, ILL.

PO NOVEMU PASU SE ZGUBI OBILNA LEDJA

Ako hočete izgledati graciozno, kupite si novi pas, po katerem že prvi teden zgubite 1-3 palce od obilnih ledij.

MADAME X. REDUCING GIRDEL

POZOR! Debele ženske — velika zaloga oblek za posebne velikosti, po zelo nizki ceni.

MODERCE DELAMO Tudi po naročilu.

MATHILDA LUDWIG,

korzete & damske potrebščine.

2051 W. 22nd St.

CHICAGO, ILL.

(P. 9-5.)

NEW YORŠKO GROZDJE.

Starim odjemalcem, kakor tudi drugim rojakom naznanjam, da bom tudi letos razpošiljal newyorško grozdje. Ako ste toraj namenjeni napraviti si kaj grozdnega soka in ako hočete imeti res dobro pijačo, tedaj je v Vašo korist, da mislite na newyorčana, ker ta najbolje odgovarja našemu okusu in se iz njega tudi največ dobi. Med našimi rojaki raste zahteva po tem grozdju od leta do leta. Zato je potrebno, da mi svoje zahteve sporočite še pred trgovtvo, da se bom vedel ravnati. Za letos se obeta prav dobra kapljica. Pripravite se čim prej!

JOSEPH VOGRIC

Box 8, Station D,

NEW YORK, N. Y.

(T. & P.)

VELIKE PONUDBE

DO VSAKE IZMED TEH PONUDB JE OPRAVIČEN VSAKDO, KI PRIDOBILISTU "AMERIKANSKI SLOVENEK IN EDINOST" TOLIKO NOVIH NAROČNIKOV, KOLIKOR JIH JE PREDPISANIH ZA VSAKO PONUĐENO NAGRADO. ROJAKI NA DELO! PRIDOBIVAJTE NOVIH NAROČNIKOV! GRE SE ZA KATOLIŠKI DNEVNIK! VSAKDO NAJ STORI V TEJ KAMPANJI SVOJO DOLŽNOST

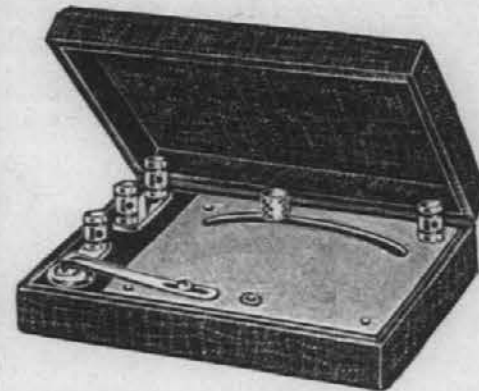
ZA PET NOVIH CELOLETNIH ALI DESET POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV DOBITE:

KRASEN ALBUM ZA SLIKE

Velikost albuma je 12 inčev dolg 9 in pol inčev širok in 3 in pol inče debel. Album je lepo vezan, lepo dekoriran z najlepšimi finimi okraski in okovi. Na sredi ima udelano lepo okroglo ogledalo in se zapira z lepo zaponko. Je pravi kras za vsako hišo, v katerem imajo družine shranjene svoje slike. Požurite se za nove naročnike in dobite to lepo nagrado v Vašo hišo!

RADIO!—RADIO! — RADIO!—RADIO!RADIO!—RADIO! — RADIO!—RADIO!

ZA ŠTIRI CELOLETNE ALI OSEM POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV DOBITE:

KRASEN RADIO APARAT S SLUŠALNICO

ki sprejema in deluje prav tako, kakor vsak velik v krogu 25. milj od razpošiljevalne postaje (Broadcasting station). Ta aparat bo, kakor nalašč za zimske večere. Vaš deček, Vaša hčerka bo vedno doma, ako boste ta aparat imeli v Vaši hiši. Pa tudi Vi boste slišali novice, govore, koncerte in petje, t. j. v krogu 25. milj od razpošiljevalne postaje. Zato pojditetako na delo, da preskrbite dobre zabave za sebe in svoje otroke za zimske večere!

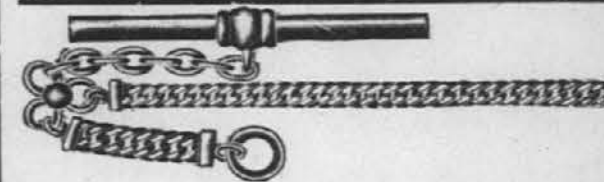
RADIO!—RADIO! — RADIO!—RADIO!— RADIO!—RADIO!

LEPA NAGRADA ZA ŽENE IN DEKLETA ZA ŠTIRI CELOLETNE ALI OSEM POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV DOBITE:

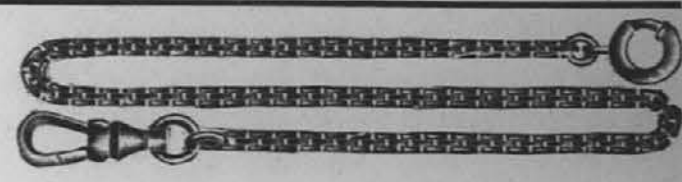
KRASNO "SILVER MESH BAG"

(SREBRNA ROČNA DENARNICA)

Ta denarnica je narejena iz jako dobrega materiala takozvanega nemškega srebra. Je blizu 6 inčev dolga in 3 in pol široka. To je krasna nagrada. Žene in dekleta korajžno na delo!

štev. 1.

štev. 2.

ZA TRI CELOLETNE ALI ŠEST POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV DOBITE:

KRASNO ZLATO VERIŽICO

ki je jamčena. Ko boste poslali nove naročnike zapišite štev. one verižice, katero želite. Krasna zlata verižica je velik dar za samo tri nove naročnike. Zato pojditetako na delo in dobite si to lepo nagrado!

ZA DVA CELOLETNA ALI ŠTIRI POL-LETNE NOVE NAROČNIKE DOBITE:

BRIVSKO ORODJE

(BARBER OUTFIT)

Komu ne pride prav, dober strojček za rezanje las? Zlasti na farmah in po kempah jih rabite. Prav tako škarje, česalnik in drugo. Pa tudi v vsaki hiši v mestu ali na deželi se večkrat rabi tako orodje. Samo dva naročnika pridobite za "Amerikanskega Slovence in Edinost" pa Vam bomo poslali to nagrado. Hajd na delo, da boste deležni te nagrade.

ZA ENEGA CELOLETNEGA ALI DVA POL-LETNA NOVA NAROČNIKA DOBITE ENO IZMED SLEDEČIH TREH NAGRAD:

RADIO APARAT SAM (brez slušala)

Praktičen radio aparat, ki ga vidite na sliki brez slušala za na glavo. Aparat sprejema v krogu 25. milj od razpošiljevalne postaje. Krasen dar za enega naročnika!

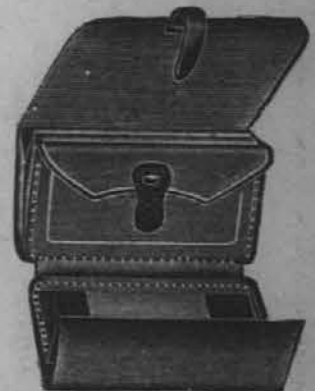
ROŽNIVENEK

ki je pozlačen in je jako krasen dar, ki bo Vas spominjal na to kampanjo za katoliški list A. S. in Edinost.

DENARNICO (Pocket Book)

narejen iz usnja in je jako pripraven za može. Je za bankovce in drobiž.

Samo enega naročnika pa ga imate!

Ko boste poslali naročnike omenite v pismu, katero izmed teh nagrad hočete.

ROJAKI KATOLIŠKI SLOVENC!

Mesec oktober in november sta najbolj pripravna za agitacijo. Večeri se daljšajo in ljudje posegajo po časopisju, da ga čitajo. Vaše delo bo odgovor na vprašanje, ali ameriški Slovenci hočejo imeti svoj lastni katoliški dnevnik ali ne. Ta kampanja je zato določena. Vas se tiče to vprašanje in Vi ga morate rešiti. Glejte, da ga rešite častno in to pa bo, ako boste pridno agitirali za katoliški list "AMERIKANSKI SLOVENEK IN EDINOST. Torej na delo, da se doseže potrebni katoliški dnevnik!

Amerikanski Slovenec in Edinost

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST.

Spisal Dr. Fr. Detela.

Kamor je udaril Ostrovhar, tam se je naredil prostor, a za enega padlega vojaka sta prihitala dva nova branit grad. Naskakovalec se je držal z levico vrhnega zidu in mahal z desnico po nasprotnikih, ki so pritiskali od dveh strani z meči, bati in koli. Tudi na drugih krajih se je bil hud boj, a tam so cesarski laže odbijali napad. Pred gradom je stala lesena senica, kamor so spravljali v mirnih časih klajo za živino. Tja je vrgel Hohenwart gorečo baklo, in dasi je bila streha premočena od dežja, vendar se je vnela shramba in razlila svetel žar po bojnem polju. Kjer je bila nevarnost največja, tja, kjer se je boril Ostrovhar, so hiteli najboljši junaki in ga napadali, da se ni mogel geniti. Ves togoten zbere vso svojo moč, zgrabi meč z obema rokama ter ga zavihiti nad Hohenwartom, a v tem trenutku se polomi lestva pod toliko težo, omajana po silovitem mahanju. Radosten krik je zadonel iz gradu, Ostrovhar pa je klel in hotel po vsej sili iznova naskočiti. A Vitovec ga je ustavil. Ker je spoznal, da je izpodletel naklep in da se bodo obleženci gotovo dobro čuvali, je odpeljal svoje čete, da se odpočijejo za prihodnji dan.

"Kaj pa zdaj?" je vprašal cesar Hohenwarta, ki mu je prišel naznanit, da je napad odbit.

"Veličanstvo," je dejal ta, "poslali bodemo brzega sla na Kranjsko, da nam pridejo na pomoč. Za en teden imamo živeža, da se lahko branimo; dotle pa pridejo rešilci."

"Menite li, da nas bode še napadel Vitovec?"

"Gotovo, Veličanstvo! Če si je upal skovati tak naklep, bode napel vse moči, da ga izvrši. Nevaren sovražnik je, in treba nam je biti opreznim." Cesar je šel počivat, in vsi so se čudili njegovi ravnodušnosti. Tak je bil njegov značaj. Kadar se je vse okrog njega balo in ga svarilo, da naj se ne zanaša toliko na božjo pomoč, da bi puščal v nemar človeško, je hodil on mirno svojo pot in se rešil več nego enkrat prav čudovito.

Hohenwart pa je iskal radovoljnika, ki bi si upal nesti zarana drugega dne skoz celjski tabor poročilo v Ljubljano. Ponudil se je Gregor, in vesel je potrkal Lambergar mladega junaka po rami in mu naročil, da naj jezdi le do brata Krištofa; vse drugo da bode ta oskrbel.

"A zdaj se pojdit najprej naspit," se je nasmehnil Hohenwart. "Kar je potrebna, pripravimo mi."

Navsezgodaj je zbudil Žiga Lambergar Gregorja, mu izročil cesarska pisma do kranjskega deželnega glavarja, grofa Urha Schaumburga, in posebej listek do Krištofa v Črnelem. Na dvorišču je stal Hohenwart pred četo konjnikov, in poleg njega je miril hlapec iskrega belca.

"Srečno pot torej, mladi vitez!" je pozdravil poveljnik Gregorja. "Tu doboste najboljšega konja, kar jih je v gradu. Srbski knez ga je dobil od turškega sultana in ga podaril rajnemu grofu, ta pa meni. Ne prizanašajte mu; a kadar vam opeša, se obrnite do prvega graščaka, vsled cesarske poverilnice vam mora dati svojega najboljšega konja. Toda, Gregor, mimo Celja ne pridete. Obrnite se za Savinjo doli in potem ob Savi gori; in ko dojdete srečno na Kranjsko, naj se zažgo kresovi po gorah, nam v znamenje, da se bliža pomoč."

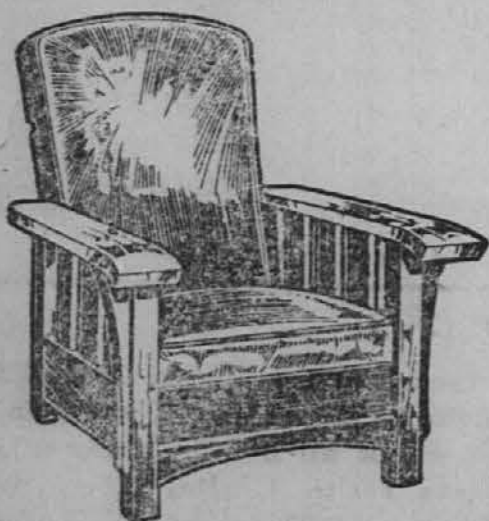
SLOVENSKE GOSPODINJE

so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše — MESO IN GROCERIJO — istotako vse vrste drugo sveže in prekajeno meso, ter vse druge predmete, ki spadajo v področje mesarske in grocerijske obrti.

JOHN N. PASDERTZ

Cor. Center and Hutchins Street, JOLIET, ILL.
Chicago telefon 2917.

Za dobro pohištvo

SE obrnite vedno na staro poznano veletrgovino.

Ako hočete Vaše domove opremiti s trpežnim in dobrim ter lepim pohištvom, tedaj pojdite tja, kjer se tako pohištvo prodaja.

Ako hočete imeti v Vaši kuhinji dobro peč, dobro kuhinjsko posodo tedaj pojdite isto kupiti h

W. SZYMANSKI
VELETRGOVINA Z RAZLIČNIM
POHIŠTVOM.

1907 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

"S Kranjskega se pač ne bodo videli," je opomnil Žiga. "Drevi še jih zagledamo od vseh krajev, ako Bog da," je dejal poveljnik in skočil na konja. Gregor je zajahal belca, ki je nemirno bil s kopiti in grizel brzdo.

"Mi Vas spremimo," je dejal Hohenwart, "da vam odpremo pot, če jo nemara zapira Vitovec. A Vi, Gregor, bodite mirni in ne rabite meča, ampak ostrške, če hočete srečno dospeti, kamor ste poslani." Konjiki so vzeli Gregorja v sredo in se pomikali v jutranji megli polagoma po strmemu brdu. Na vzhodu se je zaznaval dan, a spala je še vsa zemlja. Komaj se je čulo topotanje konj po premočenih tleh, a ni ga preslišala prednja straža Vitovecva. Obvestila je takoj krdelo vojakov, ki so bili pod gričem zaprli pot z rovom in nasipom. Urno je skočil oddelek jezdecov s konj in napadel branilce za okopi. Bili so očitno iznenadeni, in posrečilo se je cesarskim, da so jih po kratkem in hudem boju pregnali na enem kraju in odprli pot našemu Gregorju.

Dr. T. F. FOX

ZOBOZDRAVNIK

Prvovrstno delo — Zmerne cene

POZOR! Ako prinesete seboj ta oglas, dobite \$1.00 popusta za vsa moja dela, ki znesejo več, kot \$10.00

1669 Blue Island Avenue,
Sev. vsh. vogal 18. ceste in Blue Island avenue.
CHICAGO, ILL. (P.)

NAJSTAREJŠI SLOVANSKI TRGOVEC
Z ŽELEZNIHO V MESTU CHICAGO JE:

A. M. Kapsa

2000 BLUE ISLAND, AVE., CHICAGO, ILL.
Phone: CANAL 1614.

Trgovina vsakovrstne železine, strojniške naprave, električne potrebščine, cevi za plin, avtomobilske potrebščine, vse železne potrebe za postavljene garage ali hiš. 1500 drugih različnih predmetov v zalogi. Naše cene so najnižje!

Blago dovažamo na dom, v vsaki del mesta ali predmesta. Začnite trgovati z nami in ostali boste naši stalni prijatelji.

(S. & P.)

Vaši posli -- Naši posli.

Kadar pošiljate denar v stari kraj, bodisi v dinarjih, lirah, avstr. kronah, ali dolarjih, skrbite, da bodo Vaši posli — naši spsoli.

Kadar potujete v stari kraj, ali kateri od Vaših znancev, je najboljšo, da se obrnete na nas. Vaša skrb za vse potrebne listine in za udobno potovanje bo — naša skrb.

Kadar ste namenjeni dobiti kako osebo iz starega kraja, poverite celo zadevo nam in Vaše delo bo — naše delo.

Kadar vam je treba kake listine za stari kraj, ali kadar imate kak drug posel s stari krajem, ne pozabite se obrniti na nas in Vaše opravilo bo — naše opravilo.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na

SLOVENSKO BANKO

Zakrajšek & Česarek

70 — 9th Ave., NEW YORK, N. Y.

BOLJŠE DELO ZO- BOZDRAVILSTVA ZA MANJ NOV- CEV.

Ako imate kaj sitnosti s svojimi zobmi, je najbolje, če jih daste popraviti predno greste na dopust ali počitek. Ako jih zdaj ne daste popraviti, se vam bo to odtegnilo, ker na potovanju ali od doma, ni misliti na zobozdravnika.

Mi popravimo vaše zobe v kratkem času, da bo

VSE DELO JAMČENO

ste zadovoljni.

Preiščemo in ocenimo zastojni — Postrežnice.

Phone 4854.

BURROWS

ZOBOZDRAVNIK
D'Arcy Bldg. 2 nadstrop-
je.

Odrpoto vsaki dan in zvečer ob nedeljah do poldne.
Vogel Chicago in Van Buren ceste. Joliet, Ill.

NOV NASELNIŠKI ZAKON

Po novem naselniškem zakonu so gotove osebe izvzete iz kvote, a nekatere pa imajo prednost v kvoti. Postopanje za dobavo potrebnega dovoljenja je povsem drugačno od prejšnjega. Kdor želi koga dobiti iz starega kraja, ali želi sam potovati tja in se zopet vrniti, naj se obrne na mene za pojasnila in potrebne spise. Rojaki v Zapadni Pennsylvaniji najboljše storijo, če pridejo osebno k meni. Uradne ure v pisarni od 9. do 5. Zvečer in ob nedeljah pa na domu 208 — 57th Street.

Anton Zbašnik

JAVNI NOTAR,

soba 206 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.
(Nasproti sodnije)

Zgodnji sneg.

Dne 28. avgusta zjutraj je pobelil tolminske hribe prvi sneg. Ta dogodek je tako navaden, da prorokujejo vsled njega stari ljudje letos zgodnjo in hudo zimo.

OSTANKI RAZNOVRSTNEGA BLAGA ZA OBLEKE

Samo 66c. jard!
Kansas Citske žene in dekleta, ki si delajo same svoje obleke se bodo gotovo poslužile lepe prilike, ki jo nudi ta izvanredna ponudba znane Textile Mills Co. v tem mestu. — 4 do 5 jardov dolgi kosi volnenega blaga (serges), ki so ostali od blaga, trikotin in sploh za obleke uporabno blago se prodaja po nižji ceni kot se pa prodaja ravno tako blago na debelo Ako katero čitateljico v drugih krajih ta razprodaja zanima naj piše na naš naslov:
TEXTILE MILLS CO. DEPT. L.
KANSAS CITY, MO.
Brezplačna pojasnila. (26—P.)

PRODA SE

po nizki ceni:
Ena Zofa (couch) 1 Rocker, par stolov, 1 postelja z vso opremo, in 1 sama postelja in še druge stvari. Kjer smo iz večjega prostora se v manjšega selili.

FR. KOBAL,
1901 W. 22nd Str.
CHICAGO, ILL.
Č. P. in T.

FRANK GRILL

Edina slovenska mlekar-
na SVOJI K SVOJIM
Razvažna mleko na dom
točno vsaki dan.
Slovenci podpirajte slovensko
podjetje.
1818 — West 22nd St.
CHICAGO, ILL.
(8—29. 11—28.)

Pred ognjem in tatovom.

so naše varnostne skrinjice vedno varne. V njih lahko hranite vse svoje vrednostne papirje, zavarovalne police, zemljiške prepise, bonde in sploh vse, kar je vredno hraniti. Iste so va vam vedno dostopne med uradnimi urami od 9. dop. do 3. pop proti mali najemninini za \$3 na leto. Ključne hranite vi, tako da brez vašega ključa skrinjice nikdo ne more odpreti.

Tudi so vam na razpolago brezplačno privatne sobice, kjer lahko brez motenja in vmešavanja od strani drugih pregledate svoje papirje ali pa odstrizete obrestne kupone na svojih bondih.

Naši uradniki so vam z veseljem na razpolago pri posvetovanju radi nakupa vrednostnih papirjev, kojih obrestna mera je višja od navadnih vlog in kojih varnost vam ne bo delala skrbi.

V vseh denarnih zadevah obrnite se z zaupanjem do nas. Naš kapital in rezervni sklad znaša več kot \$740.000.00.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO AND CLINTON STS. — JOLIET, ILL.
Wm. Redmond, preds. Chas. G. Pearce, kasir.
Joseph Dunda, pomož. kasir.

Phones: 2575 in 2743.

Anton Nemanich & Son

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V JOLIETU
IN AMERIKI.

USTANOVILJEN L. 1895.

Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmerne.

1002 — N. CHICAGO, ST. JOLIET, ILL.

VABILO

NA

VINSKO TRGATEV

katero priredi

DVOR SV. JURIIJA šte. 960,
REDA KAT. BORŠTNARJEV

V nedeljo 28. septembra 1924

V ŠOLSKI DVORANI
na Lincoln in 22. Street.

Začetek ob 6. uri zvečer

Ta vinska trgatve bo prirejena popolnoma po starokrajškem načinu. Humorja in poštene zabave bo za vsakogar v izobilju.

PROGRAM:

1. Otvoritveni govor: ..... govori župan iz Naklja.
2. Uradni razglas Nakljskih občinskih postav.
3. "Nakljska himna" pojejo Viničarji in Viničarke.
4. Otvoritev vinske trgatve.
5. Prosta starokrajška zabava.

Na prireditvi se bodo servirali zabeljeni štruklji in samo vse dobre stvari in pravi domači doljenjski mošt.

Ker je ta zabava tistega tipa, kakoršne naši rojaki nadvse ljubijo, zato vabimo vse Slovence in Slovenke iz Chicago in vse okolice, da se te veselice v obilnem številu udeležijo. Nobenemu ne bo žal, ako se te Vinske trgatve udeleži — nasprotno pač bi bilo žal tistim, če bi se jo ne udeležili.

Vse najuljudnejše vabi k obilni udeležbi ter vsem jamči najboljšo zabavo in postrežbo.

DRUŠTVENI ODBOR.
(S. 24—P. 26.)